

ANUNȚURI

• Dumnezeu să-i aibă în paza Sa pe pruncii care s-au născut în ultima vreme în obște - **Ioana** a lui Carmen (nepoata Domnicăi) și pe cei ce au primit botezul: **Alexandru** al pr. Sergiu li al pre. Lavinia de la Timișoara și **Toma** al lui Andrei și Andreia Melniczki!

• A trecut un an de când ne-am despărțit de sora **Cornelia** (a fam. Popescu), în ajunul hramului de toamnă al Bisericii. Dumnezeu să o așeze cu dreptii!

• De ziua Sf. Nectarie, **părintele Lucian** a obținut titlul de profesor abilitat, în fața unei comisii naționale și a PS Emilian Crișanul, de acum putând conduce lucrări de doctorat. Slavă lui Dumnezeu și felicitări părintelui pentru tot efortul!

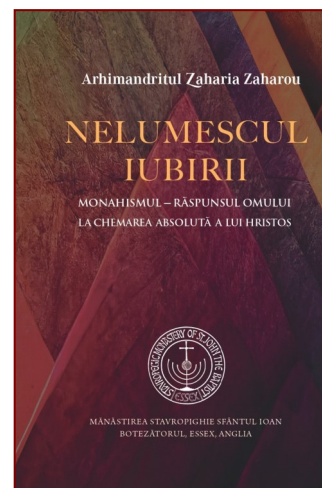
• Vineri 17 octombrie, ASCOR-ul din Arad ne invită la unul dintre cele mai apreciate filme documentare despre Muntele Athos, **Unde ești, Adame?** Locația—cinema Arta, ora 19, intrarea fiind gratuită.

• **Sf. Ier. Nectarie are un studiu publicat** în Revista „Biserica Ortodoxă Română” din anul 1903. Lucrarea semnată de Mitropolitul Nectarie de Pentapolis, sub numele de Nectarie Kefala, tratează ideea de nemurire a sufletului într-o perioadă în care mai multe curente de gândire promovau materialismul și negau spiritul ca pe ceva imposibil de dovedit științific. (sursa: *basilica.ro*)

• **Filmul rusesc „Arhipelagul sfânt”** despre mănăstirea Solovăț a câștigat marele premiu la festivalul de film creștin internațional din Great Lakes SUA. Filmul a fost foarte bine primit în Rusia și în multe alte țări din lume, adunând numeroase premii. (sursa: *orthochristian.com*)

LIBRĂRIA LOGOS
ne recomandăIrina Ordânskaia
SFÂNTA MATRONA - roman parabolă

Romanul-parabolă *Sfânta Matrona* urmărește destinul unor oameni din zilele noastre, care în tumultul durerilor și necazurilor au fost părăsiți de toți. Într-o lume în care nu mai au de la cine să aștepte ajutor și sprijin, rugăciunile către Sfânta Matrona din Moscova par să rămână ultima lor nădejde. Evgheni și Sofia, personajele principale, ajung să creadă în Dumnezeu, trecând prin încercări grele, în urma cărora își înțeleg menirea și, totodată, greșelile.

ȘTIRI

MaxiMina

Foaie ortodoxă pentru suflet

Numărul 36 (CXLIX)

12 noiembrie 2023

Sfinții săptămânii

D 12 - DUMINICA A 25-A DUPĂ RUSALII (Pilda samarineanului milostiv); Sf. Mărturisitori Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu; Sf. Ier. Ioan cel Milostiv

L 13 - Sf. Ier. Ioan Gură de Aur; Sf. Cuv. Antuza, mama sa -ULEI Mărturisitor Constantin C. Giurescu (1977)

M 14 - Sf. Ap. Filip; Sf. Ier. Grigorie Palama - Lăsatul secului Mărturisitor Ernest Bernea (1990)

Mi 15 - Mc. Gurie, Samona și Aviv; Sf. Cuv. Paisie de la Neamț - Începutul Postului Nașterii Domnului

J 16 - Sf. Ap. și Evanghelist Matei; Ierarh Fulvian al Etiopiei (botezat de Sf. Ap. Matei)

V 17 - Sf. Ier. Grigorie Taumaturgul; Sf. Ier. Grigorie de Tours; Sf. Nou Mucenic Petru Boiarski Cuvios Ierom. Nectarie Protopsaltul din Athos (1899); Mărturisitor Ieroschim. Daniil Sandu Tudor (1962)

S 18 - Sf. Mare Mc. Platon; Sf. Mc. Romano și Varula -ULEI

Păr. Mina Dobzeu

QUO VADIS
MUNDI?

“Dacă puterea comunismului a căzut prin puterea lui Dumnezeu – amenințarea focului atomic –, aceștia vor cădea prin sabia Cuvântului lui Dumnezeu.

Societatea umană se află într-o continuă transformare. Vedem noi tendințe de înstrăinare de ceea ce este bun și drept, care încearcă printr-o cale mai subtilă de a se impune. Este un fel de „vrajă” menită să cucerească pe cei slabi de înger, care umblă după senzațional și care nu sunt bine informați din punct de vedere cultural și creștin.

Noua eră este *aceeași lucrare a lui antihrist*, sub o altă formă decât cea a comunismului. „Și fiara care era și nu mai este (comunismul) este al optulea împărat și este dintre cei șapte și merge spre pieire” (Apocalipsa 17, 11).

„Merge spre pieire”, căci va veni vremea când și acești „hristoși mincinoși” vor cădea, după cum a căzut și comunismul. Dacă puterea comunismului a căzut prin puterea lui Dumnezeu – amenințarea focului atomic – aceștia vor cădea prin sabia Cuvântului lui Dumnezeu (Apoc. 19, 2). Va fi o confruntare între Evanghelia dreaptă și cea falsificată de către profeții mincinoși. Hristos nu lasă Biserica întemeiată de El!

În comunism te sileau să accepți compromisul. Acum nu te mai constrânge nimeni, dar se încearcă ademenirea pe

alte căi. Cum putem rezista acestor tentații care ne asaltează sistematic la tot pasul? Nu trebuie să disperăm, ci să ne încredem în Domnul, căci „orice sfat veți sfătui, risipi-l-va Domnul”, cum spune prorocul Isaia. Îndeosebi **cei tineri**, mai aplecați spre experimente noi, trebuie **să se ferească de senzational**, de desfrâu, de prieteniiile și tovărășiile rele. Iar **preoții au datoria să se roage cu evlavie**, să predice cuvântul Evangheliei lui Hristos cu vreme și fără vreme, prin vorbă și prin faptă. Iar **monahii să-și păzească cu sfințenie cele trei voturi monahale** și cele șapte laude, să fie statornici în mănăstire și să aibă ca ideal sfințenia.

Versuri

Țara din văzduh

Radu Gyr

Stăm închiși în cuști de bestii
și-am uitat ochii nevestii,
râsul țăncilor la cină,
mâna mamei, de lumină.

Am uitat că-ntr-o poveste
chipuri dragi, priviri celeste.
Nu mai știm pe ce țărâm e
cântecul făcut fărăme;
prin ce țări subpământene
joacă zâmbete pe gene;
nici prin ce străvechi unghere
zace-un ciob de mângâiere...

Rar primim din lumi uitate
cărți poștale cenzurate.
Un suspin pe-o vorbă scrisă
cu aromă de caisă;
un sărut pe-o biată frază –
strop străfulgerat de-o rază;
câte-o slovă care spune,
în genunchi, o rugăciune;
rânduri mici pe unde suie
tot ce-a fost și tot ce nu e,
tot ce-nvie-ntr-o secundă
țărnul care se scufundă.

Țara din văzduh se frânge
sub un lacăt greu de sânge...
și-apoi iar se-nvârte-o cheie
peste sfintele crâmpie.

Și cu-n rânjel, gardienii
ne despoaie de vedenii,
ne confiscă de sub haină
vis și inimă și taină
și ne-nchid în cuști de bestii
să uităm ochii nevestii,
râsul țăncilor la cină,
mâna mamei de lumină.

OMUL CARE CÂNTA PE DUMNEZEU

-Compozitorul ortodox Maxim Kovalevski-

În estul Ucrainei, la Harkov (al doilea oraș ca mărime), există o mănăstire cu hramul Acoperământul Maicii Domnului, care datează din secolul al XVII-lea și care a fost un loc de formare duhovnicească nu doar pentru monahi, ci și pentru studenții veniți din toată Rusia la academia de acolo.

În cafasul bisericii mănăstirii a început drumul unuia dintre cei mai mari compozitori ai veacului trecut, Maxim Kovalevski. Excela în muzica clasică, dar **a ales să devină folositor prin talantul său Bisericii.**

Abia adolescent de 14 ani, Kovalevski a cunoscut suferința exilului alături de familia sa și de alte sute de mii de ruși care au fugit în Occident din calea opresiunii bolșevicilor. **Această suferință se va imprima definitiv în toate compozițiile sale muzicale.** Familia sa făcea parte din marea nobilime rusă, deci părinții au ales să-și salveze cei trei copii, emigrând în Franța. Însă drumul lor s-a oprit mai întâi la Harkov, în Ucraina devenită independentă.

Acolo era mitropolit Antonie Krapovitsky, unchiul lui Maxim, care l-a ajutat să se integreze în rigorile academiei și mănăstirii, ca elev. Cât timp familia sa a locuit în Harkov, băiatul a fost nelipsit de la Sf. Liturghie, iar **slujbele și cântarea și-au pus imediat pecetea pe mintea și inima sa.** Viața duhovnicească de la Harkov era un contrast puternic față de tumultul Sankt-Petersburgului, orașul copilăriei sale. Maxim devine conștient de credința sa ortodoxă. După ce trece prin refugiu, la Harkov înțelege că singurul lucru cu adevărat de neclintit în viața omului este Dumnezeu. Și mai

înțelege că **Lui singur trebuie să-și închine viața.**

Însă bolșevicii întrerup liniștea de care are parte familia Kovalevski, întrucât redobândesc Ucraina. Ținta finală, Franța, este atinsă doar după câteva escale, la Odessa și Constanti-nopol. Aici, blocați câteva zile la chei, fratele Evgraf (ulterior ajuns episcop) are îndrăzneala de a strecură

pe sub ușa tuturor bisericilor ruse din oraș o foaie în care își expune propria doctrină cu privire la evenimentele istorice, spunând că revoluția bolșevică este permisă de Dumnezeu pentru a purifica Biserica și pentru explozia universală a Ortodoxiei. Ce viziune clară la acest adolescent de 15 ani! Cei mai mulți dintre compatrioții săi credeau că revoluția va fi de scurtă durată și că vor reveni curând în țara lor, dar el vedea dincolo, el discerneva o misiune pentru Biserica rusă în această circumstanță tragică.

Maxim și ai săi vor pleca în Franța, unde sunt ajutați de un unchi destul de celebru, sociolog. Se așază undeva la țară, iar tânărul începe să exploreze vechile biserici franceze și să caute informații despre sfinții din vechime. În 1921 familia se mută la Paris, pentru a da prilejul băieților să urmeze studiile superioare. Maxim urmează Facultatea de Științe (deși

mama sa avusese grijă ca latura artistică a băieților să fie încurajată cât mai mult, prin cursuri de muzică și pictură cu profesori celebri). El devine licențiat în statistică matematică și calculul probabilităților. În paralel studiază compoziția muzicală la Conservatorul rus din Paris și pictura. Devine cântăreț bisericesc și începe să compună.

În același timp, Maxim descoperă un Paris al diasporei ruse, în plină efervescență culturală și duhovnicească. Elita intelectuală și spirituală a Rusiei își aflase acolo locul de refugiu și de împlinire. Maxim se va apropia de grupul teologilor ruși, legând **o strânsă prietenie cu Vladimir Lossky.** Întrucât diaspora rusă era deschisă culturii în general, tânărul ia contact și cu intelectualii și teologii catolici (Gabriel Marcel, Jean Cocteau, Jean Danielou).

În acest mediu, Maxim își pune întrebări legate de relația dintre ortodoxie și catolicism, rostul emigrării în Franța, misiunea ortodoxă din diaspora. În 1925, frații Kovalevski și alți ruși înființează frăția Sf. Fotie, care are ca scop propovăduirea Ortodoxiei ca religie universală, indiferent de locul și naționalitatea credincioșilor săi din lumea largă. Se dorea acceptarea diferențelor dintre diferitele popoare ortodoxe într-o **unitate în Hristos, unitate în diversitate.** Pentru membrii frăției Sf. Fotie cel mai important era a fi ortodox, iar diferențele liturgice sau de altă natură dintre popoarele pravoslavnice treceau în plan secund. Kovalevski este atras de această idee. De acum încolo va încerca să înțeleagă care este esența muzicii liturgice, dincolo de formele diferite de exprimare a sa. (*va urma*)

REFLEXII ORTODOXE asupra homosexualității (1)

Pr. Thomas Hopko

Pentru ortodoxie, credința creștină este întemeiată pe o serie de convingeri despre Iisus din Nazaret. Convingerea fundamentală, pe care se bazează și în jurul căreia se învârt toate celelalte, este că Iisus e „Hristosul, Fiul Dumnezeului Celui Viu”. Iisus, pentru Ortodoxie, este „Hristosul Domnului”. Este Însuși „Cuvântul”, împreună cu Dumnezeu Tatăl și Sfântul Duh. Este unicul Fiul al lui Dumnezeu, Cuvântul și Chipul întrupat. Este Adevărul despre Dumnezeu, omenire, și creație. Este Lumina și Viața lumii și a fiecărei făpturi care vine în lume.

Iisus descoperă și împlinește totul despre Dumnezeu, omenire și întreaga făptură prin moartea și prin învierea Sa. El îndumnezeiește făptura prin răstignirea și prin slava Sa. Pentru Ortodoxie, Cuvântul lui Dumnezeu este întotdeauna „cuvântul Crucii” (1 Cor. 1:18). Acest cuvânt este sminteală pentru cei ce caută înțelepciunea lumii și nebulie pentru cei ce râvnesc să dobândească puterea politică.

Pentru ortodoxie, „Întregul Hristos” nu este doar Iisus. „Întregul Hristos” este Iisus și Biserica Sa: Cap și trup; Împărat și popor, Păstor și turmă, Învățător și ucenici, Vița și mlădițele, Piatra din capul unghiului și templul. Și, de maximă importanță pentru sexualitatea omului – mai cu seamă pentru chestiunea iubirii dintre două persoane de același sex – **„întregul Hristos” este Mirele divino-uman împreună cu Mireasa Lui – creată, răscumpărată și îndumnezeită.**

Prima sintagmă folosită pentru Iisus în Evangheliile creștine este de „Mire”. Împărăția lui Dumnezeu este înfățișată ca un praznic de nuntă.

Este „cina nunții Mielului” (Apoc. 19:7–9). Biserica este „Mireasa” și „femeia” Mielului (Apoc. 21:9).

Aceste convingeri despre Hristos, despre toate cele în Hristos, cu care ne începem reflecțiile, se bazează pe o experiență a realității formată din trei elemente inseparabile. Dacă se pierde vreunul, experiența – împreună cu viziunea realității pe care o evocă – este distrusă. *Primul element:* Dumnezeu a făcut toate lucrurile bune, ca expresie a dumnezeirii Sale. *Al doilea:* prin păcat, omul le-a stricat. *Al treilea:* totul este răscumpărat, sfințit și slăvit prin Hristosul răstignit și înviat.

Experiența întreită – bunătatea creației, stricăciunea ei prin răul săvârșit de faptele create și restaurarea și îndumnezeirea ei în Hristos – luminează toate lucrurile pentru cei care se căiesc, cred și sunt botezați în Biserica Ortodoxă. Această experiență îi determină pe creștinii dreptcredincioși să recunoască faptul că **oamenii nu sunt „autonomi” în umanitatea lor**, să înțeleagă că o „altă lege” lucrează neconținut în mădulele lor pământești. Această „altă lege” este fie „legea Duhului de viață în Hristos Iisus”, fie „legea păcatului și a morții”. Menirea omului este să devină, prin harul lui Dumnezeu, tot ceea ce este Dumnezeu prin natura Sa.

Din rațiuni ce nu pot fi nicicând complet identificate, câțiva bărbați și câteva femei manifestă sentimente și atracții erotice pentru persoane de același sex. Unii susțin că au avut aceste sentimente în mod constant toată viața, încă din copilărie. Alții spun că le-au avut – și este posibil să le mai aibă – doar în anumite momente, situații sau condiții.

Viziunea ortodoxă consideră că fenomenul atracției între persoanele de același sex se datorează răzvrătirii omenirii împotriva lui Dumnezeu. Este, pe scurt, un element ce ține de a doua dimensiune a experienței ortodoxe a realității: stricăciunea adusă în lume prin păcatul omenesc.

Dumnezeu nu îi face pe oameni homosexuali, ci îi face pe bărbați și pe femei să trăiască o viață de iubire prin comuniunea lor complementară la toate nivelele: fizic, emoțional, spiritual și sexual. Oamenii ajung să fie stăpâniți de sentimente și dorințe față de persoane de același sex din cauza stării căzute a omenirii în care s-au născut și trăiesc. **Oamenii, așadar, nu sunt „homosexuali” în sensul în care sunt bărbați sau femei, negri sau albi, asiatici sau africani.**

Dorințele sexuale pentru persoane de același sex nu sunt parte din identitatea sexuală fundamentală a unei persoane, care se exprimă heterosexuale, după o bună rânduielă. Iar bărbatul cu dorințe homosexuale nu încetează să mai fie bărbat, oricât de impure i-ar fi sentimentele.

Nimeni și nimic nu este rău de la natură. Răul este întotdeauna un „parazit” care stă pe ceva bun. Faptele rele sunt mereu consecința unui abuz, cu știință sau cu neștiință, cu voie sau fără voie, a ceea ce este, prin însăși structura sa, bun. Iar oamenii răi sunt întotdeauna ființe bune. Așa i-a făcut Dumnezeu.

Toți oamenii tânjesc după împlinire, mângâiere și bucurie, care este numai în Dumnezeu. Iar când aleg căi întortocheate, trăiesc un adevărat eșec fie că recunosc sau nu.

Preoți arădeni mărturisitori

Preotul DIMITRIE GORNIC 18 ani de temniță pentru Hristos

S-a născut la 5 decembrie 1914, în Iermata, județul Arad. După școala primară din satul natal, tânărul Gornic se înscrie la Liceul „Moise Nicoară” din Arad, unde în 1934 obține bacalaureatul. Doi ani mai târziu se înscrie la Academia Teologică din Arad.

Se implică în Mișcarea Legionară, documentele Securității fiind confuze în privința activității sale. Lupta politică avea să-i creeze multe neajunsuri. În 1938, după interzicerea partidelor politice, Dimitrie Gornic este reținut de Siguranță, pentru activitate legionară. Preotul din satul lui natal primise prin poștă câteva manifeste, crezând că sunt de la studentul Gornic. S-a dovedit că nu el comisese această faptă, încât după 45 de zile de arest nedrept a fost eliberat.

După absolvirea Academiei (1940), Dimitrie Gornic dorește să ajungă profesor de teologie. Se înscrie la Facultatea de Filosofie din București. Pentru a se întreține, muncește la un depozit de textile din București. Deoarece nu se aflase la Arad în zilele rebeliunii legionare, Gornic a fost considerat participant la nefericitele evenimente, motiv pentru care a primit o condamnare de 1 an închisoare. Astfel, nu a mai putut urma cariera universitară, în schimb hotărându-se să devină slujitor al Altarului.

La 27 octombrie 1942 a primit darul preoției pe seama Parohiei Cristești, județul Arad. După un an se transferă la Buteni, iar șase ani mai târziu în localitatea natală. Este urmărit permanent de organele antonesciene, care aveau ordin de a preîntâmpina orice atitudine politică, mai ales legionară. Pentru antecedentele sale politice, în octombrie 1944 este internat timp o lună în lagărul de la Sebiș. La începutul anului 1945 este

internat din nou, tot pentru o lună, ulterior comisia de triere a internaților politici constatând că preotul Gornic nu mai activează politic.

Tot în această perioadă se întâlnește cu mai vechiul său prieten Gligor Cantemir, un legionar parașutat de aviația germană în decembrie 1944, în scopul înjgheburii unui grup de rezistență antisovietic. Cantemir se însoară în noiembrie 1946, iar Gornic îi devine naș. Această relație avea să-i fie fatală lui Gornic spre sfârșitul anilor ‘50. Cantemir este arestat alături de persoanele pe care le contactase la sfârșitul anului 1948, în încercarea de a constitui un grup de rezistență anticomunistă. Dimitrie Gornic continuă să slujească la Iermata, însă sub spectrul terorii instituite de autoritățile comuniste.

În 1953 i se deschide dosar de urmărire informativă pe motiv că s-ar manifesta împotriva colectivizării, iar trei ani mai târziu este închis. În 1956 se transferă la Parohia Micăla-ca, Arad. Mutarea lui se obținuse cu sprijinul unor preoți bine văzuți în Arad, cunoscuți mai ales pentru reticența pe care o manifestau față de regimul politic. Acest gest practic a declanșat urmărirea acerbă a Securității, care permanent susținea provocatori în rândul preoților arădeni în scopul diminuării activității pastoral-misionare și alimentării unor stări de tensiune. Este văzut mereu în grupul preoților Ilarion V. Felea, Cornel Caceu, Tudor Demian, Alexandru Budai, Gheorghe Lițiu și alții. La 13 februarie 1958 se produce inevitabilul. Este arestat în aceeași zi cu preotul Cornel Caceu.

Este anchetat în condiții dramatice, ulterior fiind alăturat și ceilalți preoți considerați indezirabili pentru regim. Prin Sentința nr. 347 din 14 martie 1959 a Tribunalului Militar Cluj, părintele Gornic este condam-

nat la 18 ani de detenție grea, pentru „activitate intensă contra clasei muncitoare” și 18 ani de muncă silnică, pentru „uneltire contra ordinii sociale”. În martie 1959 a cunoscut **Gherla**, iar în februarie 1960 a fost mutat la Aiud. La 31 iulie 1964 a fost eliberat de la Aiud. După reabilitare a fost numit la Parohia Vinerea, județul Alba, unde a slujit până la trecerea la Domnul din anul 1986.

Părintele Gornic a fost un **teolog și mare om de cultură**, persoană cu gândire matematică, stăpânind limba franceză. O viață întreagă, în cuvântările sale, a fost **apărătorul religiei creștine în fața curentului ateist comunist**. A fost un om cu conștiință, ordine și disciplină muzicală, cu voce plăcută și dicție corectă. Cântarea sa ungea sufletul. Figură reprezentativă pentru cuvântul frumos, *graiul său cuprindea și atrăgea inimile dornice de a primi sfaturi și îndemnuri*. Mare duhovnic, carismatic, își oferea întreaga ființă numai pentru a face cât mai mult bine. Cu blândețe și înțelepciune, îndemna la cugetare creștină și fapte bune, așa ținând sufletele în stare de trezire și active

Soția părintelui Gornic s-a numit Atena, născută în Veria, Grecia, în 1916. Femeie cu înaltă pregătire profesională, plină de măreție, mărini-mie, bunătate sufletească, a fost profesoară de latină și greacă. După arestarea soțului, o grea cruce i s-a așezat pe umeri. Au urmat suspine, lacrimi, suferințe, necazuri unul mai mare decât celălalt, preoteasa ajungând și la munca cea brutală de a căra cărămizi cu roaba. Strigătul puternic al inimii sale de a cere stăruitor ajutor n-a întârziat, Dumnezeu venind în minunate și tainice chipuri în viața dănei, ce singură purta des-tinul celor trei copii inteligenți și frumoși.

PE DRUMUL ISTORIEI (2)

Punctul culminant al persecuțiilor

- **anul 200** - mărturie despre primii creștini din *Elveția și Belgia*.

- **202** – edictul împăratului Severus care *interzice convertirea la creștinism*.

- **208** – Tertulian scrie că *credința s-a întins până la zidul roman din Britania*.

- **249-251** – scurta domnie a lui Deciu va însemna și *una dintre cele mai sângeroase persecuții* ale creștinilor. El emite un edict prin care toți cei din Imperiul roman (cu excepția evreilor) sunt obligați să se închine la zei, de față fiind un funcționar care va da fiecărui închinător un certificat în acest sens. Este prima dată când creștinii sunt obligați printr-un edict imperial să aleagă între credință și viața lor.

Dintre ierarhii care L-au mărturisit pe Hristos ca Dumnezeu, fiind muceniciți, au fost: **Fabian**, episcopul Romei, **Vavila** al Antiohiei și **Alexandru** al Ierusalimului. O parte dintre creștini au fost uciși, alții s-au ascuns (Sf. Ciprian al Cartaginei), iar alții au jertfit idolilor. Deși decretul a fost valabil doar 18 luni, comunități întregi au fost afectate de acesta.

Din păcate, unii ierarhi nu au acceptat să-i reprimească în Biserică pe apostatați. Ei au format o sectă radicală, numită a novațienilor.

- **250** – se estimează a fi *1,1 milioane* de creștini în toată lumea.

Dionisie este trimis de la Roma la Paris pentru a forma acolo o biserică. La scurt timp va suferi martiriul.

- **257** – printr-o scrisoare trimisă Senatului roman, împăratul Valerian *interzice adunările creștinilor* și obligă preoții să aducă jertfe idolilor.

- **258** – o nouă scrisoare imperială trimite la moarte pe toți ierarhii creștini și *îi deposează de titluri și averi* pe nobilii și senatorii botezați. Acum sunt martirizați **Sf. Ciprian al Cartaginei** și **Sixt al Romei**, cu **diaconul său Laurențiu**.

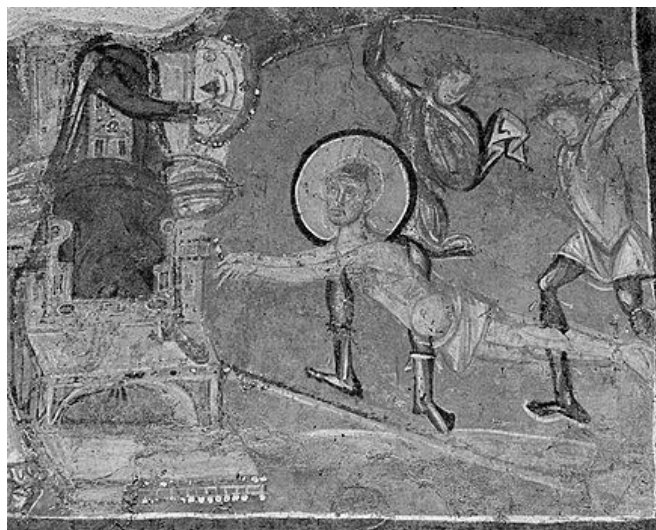
- **260 – 303** – „*Mica pace a Bisericii*” reprezintă o perioadă de aprox. 40 de ani în care vechile edicte împotriva creștinilor au fost revocate de împărați mai binevoitori, care au dat dreptul de exercitare a religiei fără a fi perse-

cutați. Eusebiu de Cezareea, scriitor bisericesc care a trăit în această perioadă, mărturisește că nu se poate spune cât de mare a fost înflorirea Bisericii în perioada de pace de până în vremea lui Dioclețian.

- **300** – numărul creștinilor ajunge în Imperiu la *6 milioane*, aproximativ 10% din populație.

- **303** – coîmpărații Dioclețian, Maximian, Galeriu și Constanțiu emit un decret prin care se hotărăște că obligațiile fiecărui cetățean roman includ pe cele religioase în favoarea zeilor. Ca atare, toți cei care nu jertfesc idolilor sunt considerați dușmani ai Imperiului și executați. Începe acum *Marea persecuție a creștinilor*, edictul fiind pus în aplicare îndeosebi în partea de Răsărit a Imperiului. Constanțiu (tatăl Sf. Constantin cel Mare) a redus la minim persecuția în Galia și Britania.

Persecuțiile răsăritene încep cu armata (**Sf. Gheorghe**) și se extind. Acum sunt muceniciți Sfinții: **Antim de Nicomidia, Procopie, Teodosia, Petru de Alexandria, Irineu de Sirmium, Ecaterina, Sebastian**. Este cea mai sângeroasă perioadă, zeci de mii de creștini fiind uciși în fiecare regiune sau cetate mai importantă.

Sf. Erasm mucenicit în fața lui Dioclețian
Pictură din catacombele romane

CUM SĂ ÎNVĂȚĂM Rugăciunea lui Iisus (5)

Păr. Dionisie de la Colciu

- RUGĂCIUNEA ȘI SMERITA CUGETARE -

Rugăciunea minții este o armă puternică și sigură pentru mântuirea sufletelor noastre, pe care trebuie să o învețe și să o practice toți creștinii. Dar, pentru a dobândi rugăciunea minții, trebuie **să-ți cureți inima** de toate patimile și, mai cu seamă, de înălțarea minții. Astfel, dacă ai smerita cugetare și vine omul și te ocărăște, vei putea să-i zici: „Adevărat, sunt vinovat! Bine mi-a făcut că m-a ocărat!”. Atunci Rugăciunea minții este întemeiată în mintea și cugetul tău. Dar dacă te îndreptezi, în acea clipă ai pierdut-o. Dacă zici că tu ai dreptate, că ai fost ocărat pe nedrept și nu ești vinovat, te-ai îndreptățit, ai pierdut smerita

cugetare, darul Duhului Sfânt și rugăciunea.

Toată lucrarea Rugăciunii lui Iisus este pentru pocăință, pentru că ne rugăm „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”. Aceasta înseamnă pocăință. Pentru că dacă te rogi fără pocăință, înseamnă că ai înălțarea minții și te afli pe drum greșit. De ce ne rugăm Domnului Iisus Hristos ca să ne miluiască? Pentru că suntem păcătoși.

Oricât de mică înălțarea a minții ai avea, nu te va milui Dumnezeu. Iar diavolul știe acest lucru, pentru că

din cauza înălțării minții a căzut. De aceea, diavolul seamănă patimile în inima oricărui om de pe fața pământului prin înălțarea minții. El ne șoptește: „Slavă Domnului! Ești păcătos, dar nu ești ca ceilalți oameni!”. Aceasta este pentru creștin pieirea duhovnicească.

Cu cât ai daruri mai mari, primite de la Dumnezeu, cu atât mai mult trebuie să te socotești mai dator lui Dumnezeu și mai păcătos decât toți ceilalți oameni. **Cel care are toate faptele bune, dar are înălțarea minții, va fi lăsat de Dumnezeu să cadă în păcate pentru ca, astfel, să se smerească.**

Mărturisitorul ERNEST BERNEA (+14 noiembrie 1990)

„Omul de azi confundă complexitatea cu complicația; acesta este numele adevărat al stării sale interioare și sociale. De aceea este atât de greu de satisfăcut, de aceea este atât de nefericit. Omul despre care vorbim este mereu nemulțumit, mereu ridicat împotriva condițiilor existente și a vieții însăși.”

Mărturisitorul CONSTANTIN C. GIURESCU (+13 noiembrie 1977)

În ziua încarcerării, 7 mai 1950, un ofițer l-a întrebat:

- Dumneata ești autorul *Istoriei românilor*?

Primind răspuns afirmativ, ofițerul a adăugat:

- Acum se scrie altfel istoria românilor.

La care profesorul a răspuns:

- Se poate, dar istoria noastră rămâne una singură.